

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

08 מאי 2014

ת"מ 31104-10-13 אחים שגראוי ייזום
ובניה בע"מ נ' עין כרמים תאגיד מים
וביוב בע"מ

בקשה מס' 1- גמול ושכר טרחה

בפני כבוד השופט א' קיסרי

מבקשת מבקשת אחים שגראוי ייזום ובניה בע"מ

נגד

משיבה עין כרמים תאגיד מים וביוב בע"מ

כתבי עת:

[אלון קלמנט, "קווים מנחים לפרשנות חוק", הפרקליט, כרך מט \(תשס"ז-תשס"ח\) 131](#)

חקיקה שאוזכרה:

[חוק תאגידי מים וביוב, תשס"א-2001: סע' 152א\)](#)

[חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006: סע' 9א\(, 9ב\), 22, 23](#)

החלטה

1. המבקשת הגישה נגד המשיבה תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית.
2. עניינה של התובענה הוא סכום שעל פי הטענה גבתה המשיבה מן המבקשת שלא כדין. נטען כי המשיבה גבתה מן המבקשת אגרת חיבור למים שחושבה על פי התעריף הקבוע בבסיס חוק העזר לכרמיאל [אספקת מים] תשל"ד-1973 ("חוק העזר"), אלא שבהתאם להוראת [סעיף 152א\) לחוק תאגידי מים וביוב](#) תשס"א-2001 ("החוק") הוגבלה סמכותה של המשיבה בגביית תשלומים, ובכללי תאגידי מים וביוב [תעריפים לשירותי מים וביוב והקמת מערכות מים או ביוב] תש"ע-2009 ("הכללים") נקבע כי תשלומים עבור שירותי מים וביוב יהיו לפי הכללים ולא לפי חוקי העזר של הרשויות המקומיות השונות. המבקשת טענה כי ביום 21.2.13 היא שילמה סכום של 32,836 ₪

כאגרת חיבור מים על פי התעריף של חוק העזר, וסכום זה מהווה גביית יתר שלא כדין של סכום העולה כדי 26,520 ₪ שאת השבתו היא תובעת, ובתוך כך ביקשה גם את אישור תובענתה כייצוגית.

3. התובענה והבקשה לאישור הוגשו ביום 14.10.13, וביום 6.1.14 הגישה המשיבה הודעת חדילה שבה נטען כי המשיבה חדלה מגביית אגרות חיבור לפי התעריף שבחוק העזר כבר בחודש אפריל 2013, היינו עוד קודם למועד הגשת התובענה והבקשה לאישור. ביום הגשת ההודעה הוריתי למבקשת להגיב לה, ובתוך כך גם להגיש טיעון בנוגע לפסיקת גמול למבקשת ושכר טרחה לבאי כוחה. המשיבה מצדה הגישה תשובה לטיעוני המבקשת, ולאחר שעיינתי בכתבי הטענות אני מחליט לקבל את הודעת החדילה, ולחייב את המשיבה לשלם למבקשת גמול ולבאי כוחה שכר טרחה, בסכומים המפורטים להלן בהחלטה זו.

4. אין מחלוקת שהסכום שגבתה המשיבה מן המבקשת נגבה שלא כדין, ואלמלא הגישה המשיבה הודעת חדילה הייתה נותרת בעינה עילת התביעה שבידי המבקשת להשבת הסכום שנגבה ביתר, ובמאמר מוסגר יצוין שהמשיבה אף הודיעה ביום 6.1.14 שבכוונתה להשיבו למבקשת. אלא שכידוע, מצוות המחוקק, שקיבלה ביטוי [בסעיף 9\(ב\)](#) לחוק תובענות ייצוגיות תשס"ו-2006 ("[חוק תובענות ייצוגיות](#)"), היא ש"בית המשפט לא יאשר תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות, אם הרשות הודיעה כי תחדל מהגביה שבשלה הוגשה הבקשה לאישור והוכח לבית המשפט כי היא חדלה מהגביה כאמור לכל המאוחר במועד הקובע". [בסעיף 9\(א\)](#) לחוק תובענות ייצוגיות נאמר שהמועד הקובע הוא תשעים ימים לאחר המועד שבו הוגשו התובענה ובקשת האישור.

5. בתשובתה להודעת החדילה טענה המבקשת שההודעה אינה שלמה, שכן המשיבה לא התייחסה בהודעתה לחיובים באגרת חיבור שהוטלו על נישומים קודם למועד החדילה אולם טרם נגבו בפועל, אלא שכמסתבר מן האמור בסעיף 4 לתשובת המשיבה, כל החיובים באגרת חיבור שהוטלו קודם למועד מסירת הודעת החדילה נגבו במלואם. במצב דברים זה לא ניתן לקבל את טענת המבקשת שהודעת החדילה אינה שלמה ואני רואה לכן לדחותה.

6. בנוגע לשאלת הגמול למבקשת ושכר הטרחה לבאי כוחה טענה המבקשת שיש לפסוק לה גמול בסכום של 10,000 ₪ ושכר טרחה לבאי כוחה בסכום של 80,000 ₪. את ההצדקה לפסיקת סכומים אלה מצאה המבקשת בכך שעל פי טענתה סכום גביית היתר עומד על מיליון ₪, ועוד היא טענה שקודם להגשת הבקשה לאישור היא פנתה למשיבה, ביום 24.7.13, בדרישה להשבת הסכום שנגבה ממנה ביתר, אולם פניה מוקדמת זו לא נענתה, ועל רקע זה הוגשו התובענה והבקשה לאישור. בטענותיה בעניין סכומי הגמול ושכר הטרחה הפנתה המבקשת להוראות [סעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות](#) המפרטות את השיקולים שעל בית המשפט להביא בחשבון בפסיקת גמול ושכר

טרחה, ועיקרם הם שיקולי תשומה, תפוקה והכוונה ציבורית. עוד הפנתה המבקשת לשורת החלטות של ערכאות שונות בנושא זה.

7. עיקר טענת המשיבה הוא שאין לפסוק גמול למבקשת ושכר טרחה לבאי כוחה, שכן היא חדלה מן הגבייה הבלתי חוקית כמחצית השנה קודם להגשת התובענה והבקשה לאישור, וממילא מתחייבת המסקנה שאין קשר בין ההליך שבו נקטה המבקשת לבין החדילה מן הגבייה. המשיבה טענה, כטענה חלופית, שהסכומים שאותם ביקשה המבקשת לפסוק לה הם מופרזים, וכי אין בסיס להערכת המבקשת שסכום גביית היתר עומד על מיליון ₪. נטען שבתקופה של קרוב לשנתיים קודם לחדילה מן הגבייה עמד הסכום הכולל שנגבה כאגרת חיבור על 168,732 ₪, ובהתאם לכך גם אם מיישמים אמת מידה כזו או אחרת לחישוב גמול ושכר טרחה, אין סכומים אלה מגיעים לכדי הסכומים שלהם טוענת המבקשת.

8. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה שהדין הוא עם המשיבה, וכי אין קשר בין בקשת האישור לחדילה מן הגבייה הבלתי חוקית, ובנסיבות אלה אין המבקשת יכולה להצביע על התועלת שצמחה לקבוצה, היינו ציבור לקוחות המשיבה, מנקיטת ההליך, ולכאורה אין לפסוק גמול או שכר טרחה בקשר לכך.

9. במאמרו של פרופ' א' קלמנט ["קווים מנחים לפרשנות חוק](#) התובענות הייצוגיות", הפרקליט מט 131 (2007), מוצעת חלוקה של השיקולים הרלוונטיים לפסיקת גמול ושכר טרחה, המנויים [בסעיפים 22 ו-23](#) לחוק תובענות ייצוגיות, לשלוש קבוצות, שהן שיקולי תשומה, שיקולי תפוקה ושיקולי הכוונה ציבורית. בענייננו, כמו גם ברוב המקרים האחרים, יש חשיבות לשיקול התפוקה, היינו מידת התועלת שצמחה לקבוצה מן ההליך הייצוגי. חשיבותו של שיקול זה נעוצה בכך שעל פי הפסיקה, מידת התועלת מהווה מדד לפסיקת שכר הטרחה ([ע"א 2046/10 עזבון המנוח משה שמש נ' רייכרט](#) (23.5.2012)), ומכאן קצרה הדרך למסקנה שבאין קשר בין ההליך הייצוגי לחדילה מן הגבייה הבלתי חוקית, אזי בהיבט של שיקול התפוקה לא ניתן להצביע על תועלת שהוא הביא עמו. ואכן, ברוח זו פסק בית המשפט העליון ב[רע"א 6340/07 עיריית תל אביב נ' טיומקין](#) (13.2.11) ("[עניין טיומקין](#)") ואמר, בין היתר, שאין לפסוק גמול או שכר טרחה כאשר חדילת הגבייה הבלתי חוקית אינה תוצאה של ההליך הייצוגי (וראו גם [ת"מ 26833-06-11 ערמוש נ' תאגיד מים וביוב סובב שפרעם](#) (13.11.11)). המבקשת ביקשה אמנם להבחין בין נסיבות העניין הנוכחי לאלו שעמדו לדיון בעניין טיומקין, והיא טענה שבניגוד לענייננו, חדילת הגבייה שם הייתה תוצאה של שינוי חקיקה אולם טענה זו אינה נראית לי ואני דוחה אותה. כפי שציינתי לעיל, אחד מן השיקולים בפסיקת גמול ושכר טרחה הוא שיקול התפוקה המצריך קשר סיבתי בין בקשת האישור לחדילת הגבייה, ובמקום שקשר זה אינו קיים, אין רלוונטיות לשאלה מהו הגורם לחדילת הגבייה, היינו שנוי חקיקה או כל גורם אחר.

10. יחד עם זאת, העדר קשר בין בקשת האישור לחדילת הגבייה במקרה הנוכחי אינו מחייב את דחיית הבקשה לפסיקת גמול ושכר טרחה מכול וכול, וכמסתבר, גם המשיבה אינה חולקת על כך. כאמור, המבקשת פנתה למשיבה ביום 24.7.13 ודרשה את השבת הסכום ששולם ביתר. לפנייה זו לא היה מענה והמשיבה טענה (בסעיף 26 לתשובתה) שהדבר הוא תוצאה של טעות אנוש. באין הסבר מפורט יותר של הנסיבות המכוננות בפי המשיבה "טעות אנוש", לא ניתן לקבוע מהי אותה טעות ואם היא נעשתה בתום לב או שמא מדובר בהתעלמות שרירותית מפניית המבקשת. כך או כך, אין מחלוקת שבשל העדר מענה לפנייתה לא ידעה המבקשת, בעת שהגישה את התובענה ואת בקשת האישור, שהמשיבה כבר חדלה מן הגבייה הבלתי חוקית. מסקנה זו מקובלת גם על המשיבה (בסעיף 29 לתשובתה), הטוענת שבנסיבות אלה יש לזכות את המבקשת ואת בא כוחה בהחזר הוצאות ושכר טרחה כמקובל לגבי תביעה פרטנית אולם לא בהליך ייצוגי. לטעמי, עמדה זו של המשיבה משקפת את הכרתה בכך שבצד שיקול התפוקה הנזכר [בסעיפים 22 ו-23](#) לחוק תביעות ייצוגיות קיימים בענייננו גם שיקולי תשומה והכוונה הציבורית, שמכוחם יש מקום לחייבה בתשלום גמול למבקשת ושכר טרחה לבא כוחה (ראו גם [ת"מ 406/09 ספיר נ' חברת הגיחון בע"מ](#) (3.2.14)).

לכן, מששקלתי את מכלול הנסיבות מצאתי לנכון לחייב את המשיבה בתשלום גמול למבקשת בסכום של 2,500 ₪ ושכר טרחה לבאי כוחה בסכום של 25,000 ₪.

ניתנה היום, ח' אייר תשע"ד, 08 מאי 2014, בהעדר הצדדים.

מאירה

א' קיסרי 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)